

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Neveléstudományi Intézet

**Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga szakirányú
továbbképzési szak**

Tartalmi kivonat

A cigány/roma családok és a társadalmi mobilitás

**Belső konzulens: Orsós Anna PhD habil.
egyetemi docens**

**Belső konzulens
intézete/tanszéke: Gyermeknevelési Tanszék
Neveléstudományi Intézet**

Készítette: Lőrinczné Andók Beáta

Kaposvár

2024

Dolgozat címe: A cigány/roma családok és a társadalmi mobilitás

A dolgozatot készítő hallgató neve: Lőrinczné Andók Beáta

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése: Közoktatási vezető és pedagógus-szakvizsga szakirányú továbbképzési szak

Intézet/tanszék (ahol a dolgozat készült) megnevezése: Neveléstudományi Intézet/
Gyermeknevelési Tanszék

Belső témavezető: Orsós Anna PhD habil. egyetemi docens

Dolgozatom összegzésében munkám konklúzióját mutatom be, valamint a fellelhető dilemmákat próbálom egy síkra terelni. Bevezető gondolataimat, témaválasztásom indoklását, kutatási kérdéseim ismertetését követően önálló fejezetben ismertettem munkám elkészítéséhez használt módszereimet. Ezután a fogalmi háttérket foglaltam össze, s kiemeltem, hogy esélyteremtésnek milyen fontos szerepe van. Ezt követően a cigányság, mint társadalmi réteg bemutatása következett. Szakirodalmak segítségével feltártam a cigányság eredetét, a beilleszkedés során a felmerülő problémák lehetséges okait.

Számos szakirodalomból és a kutatásomból is az derült ki, hogy a roma gyermekek beilleszkedési nehézségeit nem feltétlenül a családi háttér okozza, hanem több összetevő is lehet a háttérben. Úgy gondolom, hogy témám a mai napig aktuális hazánkban, ezért több irányban is tovább vihetném kutatásomat, melyre reményeim szerint a közeljövőben sor kerül. Kutatásom során számos olyan helyzetre derült fény, amely megoldásra vár, további kutatást igényel.

Mindenképpen szeretném a jövőben a szülők véleményét is kikérni arról, hogy ők miként gondolják azt, hogy napjainkban a beilleszkedés a gyermekek számára nehéz feladat. Miért jelent problémát a beilleszkedés a hátrányos helyzetű közösségekben, valamint hogy milyen hatékonysággal működnek a jelenlegi intézkedések, mint például az óvodai foglalkozások, iskolai integráció. Amennyiben megtaláljuk az okokat, ami megnehezíti ezt a folyamatot, ki szeretném deríteni, hogyan tudnám segíteni és támogatni a családok integrációs tevékenységét. Valóban elegendő-e az, amit jelenleg az intézmények nyújtanak?

Kutatásom ezen fázisában egyelőre azt a tényt állíthatom, hogy mind az óvoda, mind az iskolai pedagógusok elégedettek munkájukkal, válaszaikból az derült ki, hogy számukra nem jelent problémát a hátrányos helyzetű gyermekek integrálása. Úgy gondolom, hogy a válaszok nem teljesen fedik a valóságot. Elképzelhető, hogy kutatási kérdéseim nem vezették rá őket a releváns válaszok megfogalmazására. Így mindenképpen azt gondolom, hogy ennél mélyebben kell elmerülnöm a témában a következő kutatásom tekintetében. Több érintett réteget bevonva a problémák feltárásában.

A következő kutatási kérdés, amelyre nagyon különböző válaszok érkeztek, hogy milyen a kapcsolat az intézmények és a szülők között? Fontos, hogy milyen mértékben járulnak hozzá a rendezvények, családi programok, mentori tevékenységek a hátrányos helyzetű családok, gyermekek megértéséhez, integrálásához. A pedagógusok válaszai alapján a kezdetekben vannak nehézségek. Sokat kell dolgozniuk azon, hogy a családok/szülők és pedagógusok/intézmény között kialakuljon egy bizalomteljes együttműködés. Amint ezek az

alapok biztos pillérekre épültek, már kevésbé lesznek nehezen leküzdhető akadályok. Fontosak a környezetből érkező pozitív megerősítések, melyek kölcsönös tiszteleten alapulnak. A sikeres, kudarcmentes jövő biztosításához a minőségi intézményi nevelésre van szükség.

Írásom következő részében összegeztem a vizsgált intézményektől gyűjtött tapasztalatokat. Lényegében egyik intézményben sem jelent gondot a pedagógusoknak a gyermekek beilleszkedése. Ezt az eredményt a gyermekek intézménybe lépése előtti szocializációs háttér felmérése és a családok alapos megismerése segíti.

Elmondták, hogy nagyon fontosnak tartják az aktív kapcsolattartást a szülőkkel, családokkal.

A szülők együttműködnek abban, hogy a gyermek a későbbiekben minél sikeresebb legyen, iskolai teljesítménye eredményesebb legyen. A pedagógusok feladata, hogy a szülői elvárásokat közelítsék az intézményi elvárásokhoz, segítsék, támogassák őket ebben a folyamatban.

Úgy gondolom, hogy az általam látogatott intézményekben kisebb az esély arra, hogy tovább növekedjen az iskolázatlan, munkaerőpiacon képzettség nélkül elhelyezkedni nem tudó, népesség száma. Ezt továbbtanulási mutatókkal lehetne igazolni, hogy hányan, milyen típusú intézményekben tanulnak tovább, van-e olyan, aki 16 évesen még az általános iskolában van. Vizsgált intézményeim törekednek a hátrányok kompenzálására, valamint a többségi társadalom elvárásaihoz igazodó magatartásformák, készségek, attitűdök kialakulását szorgalmazzák.

Fontosnak tartottam, hogy választ kapjak arra kérdésre, hogy a roma szülők mennyire motiváltak gyermekük intézménybe járatásával kapcsolatban. A kutatásom eredményeiből arra következtetek, hogy a vizsgált körzetben, a cigányságot körülfogó társadalom is motiváló hatással van a családokra. A szülők igen is motiváltak, és szeretnék, ha gyermekeik minél tovább bent maradnának az oktatás rendszerében. Ezáltal én azt gondolom, és a kérdőívek eredményei is azt mutatják, hogy a roma gyermekek, ha módjuk van rá, és legtöbbjüknél így van, akkor kamatoztathatják tudásukat, igyekeznek minél feljebb jutni.